En uge med altertavler

– et vellykket skole-kirke projekt

"Hvorfor korsfæstede de egentlig Jesus? Først hyldede og tilbad de ham, og derefter korsfæstede de ham. Hvorfor det?"

7-årige Bjørk undrede sig meget. Sammen med de andre 1. klasses børn på Skørping Skole havde hun netop hørt påskefortællingen om Jesu korsfæstelse, død og opstandelse. Spændende var det at lytte til, men der var også mange underlige uforståelige ting i fortællingen. Mange spørgsmål havde børnene, mange dybsindige svar og fremfor alt mange billeder inde i hovedet. Billeder som skulle ned på papir, tegnes, males og ende med at blive til en flot altertavle.

Projektet løb af stablen i uge 2 og var et samarbejdsprojekt mellem lærere på Skørping Skole og præst og sognemedhjælper ved kirkerne i Skørping. Det blev en god uge med sang, jule-og påskefortællinger, besøg i Skørping Nykirke og intens fremstilling af i alt 50 stk. altertavler! Lyttet, sunget, malet, klippet, klistret blev der, så det var en fryd, og anstrengelserne udmøntede sig i mange flotte træaltertavler med vidt forskellige billeder. Nogle af børnene var optagede af korsfæstelsen, andre af de tre vismænd, nogle af det lille nyfødte Jesusbarn eller af den sidste nadver. Da børnene var færdige med at male, blev tavlerne sat sammen med hegnstråd, så de blev til rigtige trefløjede altertavler, der kunne stå op. Efter en god og intens uge blev altertavlerne først udstillet i klasserne, dernæst på skolebiblioteket og til sidst blev de udstillet til en fyraftens-gudstjeneste i februar, hvor forældre og børn var indbudt til gudstjeneste og efterfølgende fællesspisning.

Fortælling, sang og indre billeddannelse

Ugen begyndte med to dage, hvor børnene igennem sang, fortælling og besøg i kirken, skulle have kendskab til og udvikle deres indre billeddannelse af jule- og påskebegivenhederne.

Delt i to grupper på hver 25 børn var det ene hold først i kirken, hvor de så på altertavler, mosaikvinduer og sang

salmer. Det andet hold var på skolen og fik fortalt julefortælling fra Maria Bebudelse og frem til den 12-årige Jesus i templet. Efter fortællingen fik børnene besked på

> Både skolen, kirken og vigtigst af alt børnene kan få meget ud af det

at lave skitsetegninger af alle de indre billeder, de havde fået ved at høre historien. For mange af børnene var det ikke helt enkelt. Flere børn, især pigerne, ville gerne sidde og bruge lang tid på deres tegninger. Men skitser er netop kendetegnet ved at være en tegneteknik, der går hurtigt, og som udelukkende skal bruges til at fastholde de indre billeder, inden de forsvinder. Jo flere skitser, jo bedre, fik børnene besked på – og det hjalp! Mange børn endte med at have op mod 20 skitser.
Næste dag var det salmer og påskefortællingen fra palmesøndag og frem til opstandelsen der var på programmet. Igen skulle der laves skitser efter fortællingen, og det var tydeligt, at påskens mange dramatiske begivenheder appellerede til børnenes billeddannelse. Bunken af skitsetegninger voksede og voksede!

Den svære udvælgelse af skitser

Efter to dage hvor børnene havde fået mange in-put, skulle de for alvor til at være aktive selv. De fik udleveret et stykke papir i samme format som den endelige altertavle (A3), som skulle bruges til at arbejde med en blyantsskitse af altertavlen. Ud af den store bunke af skitsetegninger, skulle børnene altså vælge de tegninger, som skulle på A3 papiret. At overskue så mange skitser og få valgt de bedste er ikke let. Her måtte de voksne træde hjælpende til. Børnene fik besked på at ligge deres skitser på gulvet, så de kunne se alle sammen på en gang og få valgt de skitser som skulle med på tavlen. Derpå blev de valgte skitser overført til A3 papiret og rækkefølgen af skitser blev valgt. A3 papiret var på forhånd delt op i 3 felter, et i A4 størrelse og to i halv A4 størrelse, som naturligvis skulle være sidefløjene på den endelige altertavle.

Knust glas og maling med svamp

Endelig var tiden kommet, hvor børnene fik udleveret de egentlige tavler, nemlig tre stykker spånplader, som en lokal køkkenfabrikant havde leveret udskåret og helt gratis. På det tidspunkt i processen er det vigtigt, at alle materialer er stillet frem på en overskuelig måde, og lærerne holder styr på især malingen, så lokalet ikke pludselig er omdannet til det rene ragnarok. Vigtigt er det, at der er mange forskellige materialer, som kan give inspiration til tavlerne. Vi brugte følgende materialer:

- spånplader
- hegnstråd
- maling med pensel og svamp
- guld- og sølvtuscher
- farvestrålende glimmer, stjerner, kugler o.l.
- knust glas
- papmaché teknikker (god til at give 3 dimensionel virkning)
- sand (drysset på lidt lim giver det en ru, rustik overflade)

Da børnene var færdige med deres 3 tavler blev tavlerne sat sammen med hegnstråd og clipsemaskine.

Man lærer ved at være aktiv

Den grundlæggende pædagogiske tanke ved dette projekt var, at børn (og voksne!) lærer ved selv at være aktive. Indenfor den pædagogiske verden er det vel efterhånden en anerkendt sandhed, at det som man kun hører og ser, det glemmes meget nemt, mens det som man hører, ser, lytter til og derefter selv aktivt arbejder med, det sætter sig fast – det husker man!
Dog er det væsentligt at pointere, at det ikke er aktivitet i undervisningen for aktivitetens egen skyld, der her er tale om. Aktivitetspædagogikken har hærget i den danske folkeskole – det er der ingen grund til, at kirken overtager. Selv at være aktiv på baggrund af det fundament af viden og indsigt som fortælling, sang og besøg i kirken først gav – det var pædagogikken bag dette projekt.
Desuden var organisationen af børnene også en del af pædagogikken. Skiftende mellem fælles og individuelt arbejde oplevede børnene dels det intense og givende fællesskab omkring fortælling og salmesang, dels det koncentrerede arbejde om selve tavlerne, enten alene eller to og to.

Samarbejde er vigtigt

Mange steder i landet skyder der efterhånden forskellige skole-kirke projekter op. Det er glædeligt, da både skolen, kirken og vigtigst af alt børnene kan få meget ud af det. Hvis man ønsker at påbegynde et skole-kirke samarbejde er det væsentligt, at kirken langt hen af vejen indretter sig på skolens præmisser. Projektet foregår i skoletiden og på skolens hjemmebane, derfor må kirken respektere lærernes ønsker angående et samarbejdsprojekt.
Men trods det kan man jo godt fra kirkens side være ordentligt didaktisk klædt på, d.v.s. være bevidst om, hvilke mål man har med projektet, og hvad børnene skal have indsigt i i løbet af projektet. I det aktuelle altertavleprojekt var der fra lærernes side tydeligvis en berøringsangst overfor NT. Som det blev formuleret, "er beretningerne fra GT sådan nogle gode røverhistorier, som fænger børnene"! Underforstået, de er lettere at gå til, går ikke så tæt på og er ikke så farlige. Der måtte vi så fra kirkens side argumentere med, at det altså er i NT, vi finder kristendommen, og børnene ikke altid skal nøjes med Noas ark og syndefaldet.

> Børn lærer ved selv at være aktive

At få gang i et skole-kirke samarbejde er noget der kræver tid og ikke mindst tålmodighed. Lærere skal nå meget i deres undervisning, og der kan gå lang tid, før de finder ud af, at skole-kirke samarbejde ikke er endnu en arbejdsbyrde men netop et samarbejde, hvor de kan få hjælp til deres kristendomsundervisning.
Men det er det værd! Især når Bjørg og de andre børn i 1. klasse stiller intelligente spørgsmål og kommer med dybsindige svar efter en god uge med altertavler.